

Говьсүмбэр аймгийн нийгэм, эдийн засгийн байдал

(2016 оны 7 дугаар сарын байдлаар)

I. Нийгмийн байдал

I.1 Бүртгэлтэй ажилгүй иргэн Хөдөлмөрийн хэлтэст бүртгүүлсэн ажил хайгч ажилгүй иргэдийн тоо 2016 оны 7 сард 303 байгаагийн 170 нь эмэгтэйчүүд байна. Ажил хайгч ажилгүй иргэдийг өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 227 буюу 42.8 хувиар, өмнөх сарынхаас 6 буюу 1.9 хувиар буурсан үзүүлэлттэй байна. Эхний 7 сарын байдлаар Хөдөлмөрийн хэлтэст 86 ажлын байрны захиалга ирсэн нь өмнөх сараас 3 буюу 3.6 хувиар өсч, өмнөх оны мөн үеэс 172 буюу 66.6 хувиар буурсан үзүүлэлттэй байна. Хөдөлмөрийн хэлтсээр эхний 7 сард 38 иргэн ажилд зуучлуулсны 22 нь буюу 57.9 хувь эмэгтэйчүүд байлаа. Ажил хайгч иргэдийн 48.8 хувийг бүрэн дунд, 17.2 хувийг дипломын болон бакалаврын, 13.5 хувийг техникийн болон мэргэжлийн, 8.2 хувийг тусгай мэргэжлийн дунд, 6.9 хувийг суурь, 3.7 хувийг бага боловсролтой, 1.7 хувийг боловсролгүй иргэд эзэлж байна.

II. Нийгмийн даатгал, халамж

Нийгмийн даатгалын сангийн орлого 2016 оны эхний 7 дугаар сард 4081.9 сая төгрөг, зарлага 5101.2 сая төгрөг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс орлого 373.9 сая төгрөг буюу 8.4 хувиар буурч, зарлага 185.9 сая төгрөг буюу 3.7 хувиар өслөө. Нийгмийн даатгалын сангийн зарлага 2016 оны эхний 7 дугаар сард 5101.2 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 185.9 сая төгрөгөөр өсөхөд тэтгэврийн даатгалын сангийн зарлага 294.0 сая төгрөг буюу 8.3 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлөв. Нийгмийн халамжийн сангаас 2016 оны эхний 7 сард 4090 хүнд 788.1 сая төгрөгийн нийгмийн халамжийн үйлчилгээ үзүүлсэн бөгөөд өмнөх оны мөн үеийнхээс нийгмийн халамж авагчдын тоо 582 хүн буюу 16.6 хувиар, олгосон нийгмийн халамжийн сан 42.1 сая төгрөг буюу 5.6 хувиар тус тус өссөн үзүүлэлттэй байна.

III. Эрүүл мэнд

Эрүүл мэндийн газраас эрхлэн гаргадаг мэдээгээр 2016 оны эхний 7 сарын байдлаар 280 эх амаржиж 2015 оны мөн үетэй харьцуулахад 29 буюу 11.6 хувиар төрөлт нэмэгдсэн байна. Амьд төрсөн хүүхэд 281 үүнээс 136 нь хүү, 145 нь охин байна. Өмнөх оны мөн үеийнхээс амьд төрсөн хүүхэд 29 буюу 11.5 хувиар тус тус өссөн байна. Халдварт өвчин эхний 7 сарын байдлаар 224 буюу 10000 хүн амд 134.4 байгаа нь өмнөх оны мөн үеэс 134 тохиолдлоор нэмэгдэж, нийт өвчлөлд улаан бурхан өвчин нь 61.2 хувийг эзэлж байна. Он гарсаар 74460 хүнд амбулаторийн үзлэг хийсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 12787 буюу 20.7 хувиар, 2997 хүн эмнэлэгт хэвтэж эмчлүүлсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 398 буюу 15.3 хувиар тус тус өссөн байна.

IV. Гэмт хэрэг

Аймгийн Цагдаагийн хэлтсийн мэдээгээр 2016 оны эхний 7 сард 129 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 9 буюу 7.5 хувиар өссөн үзүүлэлттэй байна. Илрээгүй гэмт хэргийн тоо 18, гэмт хэрэг илрүүлэлтийн хувь 72 болсон нь өмнөх оны мөн үеийнхээс илрээгүй гэмт хэрэг 4 буюу 18.2 хувиар буурсан, илрүүлэлтийн хувь 1.7 пунктээр өссөн үзүүлэлттэй байна. Гэмт хэргийн улмаас 116 хүн гэмтэж, 13 хүн нас барсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс гэмтсэн хүний тоо 33 буюу 22.1 хувиар буурсан, нас баралт өмнөх оны мөн үетэй ижил түвшинд байна.

V. Цаг агаарын мэдээ

Хур тунадас: Энэ сард нийт 26.6 мм хур тунадас орсон. **Салхи:** Ихэнх хугацаанд секундэд 4-9 метр байсан. 2016 оны 7 дугаар сарын эхээр болон 2-р арав хоногт шөнөдөө 12-17 градус дулаан, өдөртөө 22-27 градус дулаан бусад хугацаанд шөнөдөө 18-23 градус дулаан, өдөртөө 33-38 градус дулаан. Хамгийн дулаан нь 5-нд 38.0 градус дулаан, хамгийн хүйтэн нь 15-нд 12.0 градус дулаан байсан байна.

VI. Орон нутгийн төсөв

2016 оны эхний 7 сарын байдлаар орон нутгийн төсвийн нийт орлогын төлөвлөгөө 8665.5 сая төгрөг, гүйцэтгэлээр 9110.8 сая төгрөг болж нь өмнөх оны мөн үеийнхээс төсвийн орлогын гүйцэтгэл 1426.9 сая төгрөг буюу 18.6 хувиар өсчээ. Аймгийн төсвийн нийт зарлага 9171.9 сая төгрөг төлөвлөгдсөнөөс 7912.3 сая төгрөгийн гүйцэтгэлтэй 1259.6 сая төгрөгийн хэмнэлттэй байна. Төсвийн нийт зарлага өмнөх оны мөн үеийнхээс 317.8 сая төгрөг буюу 4.2 хувиар өссөн байна. 2016 оны эхний 7 сарын байдлаар авлагын үлдэгдэл 19.3 сая төгрөг, өглөгийн үлдэгдэл 553.2 сая төгрөг байна.

VII. Мал аж ахуй

Аймгийн хэмжээнд 2015 оны эцэст тоологдсон төллөх насны нийт 17118 хээлтэгч малын 150604 буюу 88.0 хувь нь 2016 оны 7 дугаар сарын байдлаар төллөсөн байна. Эм хонины 92.0 хувь, эм ямаа 86.3 хувь, үнээний 76.7 хувь, ингэний 52.4 хувь, гүүний 67.0 хувь нь төллөсөн бөгөөд 2016 оны 7 сарын байдлаар 148449 толгой төл бойжиж байгаа нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 19150 толгойгоор өссөн үзүүлэлттэй байна. Төл бойжилт 97.0 хувьтай байна. 2016 оны эхний 7 сард том малын зүй бус хорогдол 11419 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 10584 толгойгоор өссөн байна. Нийт хорогдолд өвчнөөр хорогдсон 22 мал, хорогдсон хээлтэгч 3612 байна.

VIII. Аж үйлдвэр

Аж үйлдвэрийн салбарын нийт гаргалт 2016 оны эхний 7 сард 23846.2 сая төгрөг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 6529.7 сая төгрөг буюу 37.7 хувиар өссөн ба үүнд уул уурхайн салбарын гаргалт нь 22775.9 сая төг буюу 41.4 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлсөн байна. Оны үнээр 22438.7 сая төгрөгийн борлуулалт хийгдсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 1612.7 сая төгрөг буюу 7.7 хувиар өслөө. Шивээ-Овоо ХК нь нийт борлуулалтын 95.2 хувь буюу 21.4 тэрбум төгрөгийн борлуулалт хийсэн байна.

Материал бэлтгэсэн: Гэрээт ажилтан.....Ү.Содномпил